

Leraars praten over leerlingenschriften.

Wat mevrouw ons vertelt is van het hoogste gewicht, mijnheer de Mattos. Dus alles noteren. Ga door, mevrouw.
(W. Elsschot - Lijmen)

Leerlingen zitten in ons onderwijs een behoorlijk deel van de dag dingen in schriften of op kwartobladen te schrijven. Binnen onze school voelden de leraars aan dat we op dat gebied dringend wat coördinatie in onze didactiek moesten brengen omdat zowel de eisen als de methodes op dat gebied wel erg bleken te verschillen.

We beslisten eraan te gaan werken binnen onze klasseraaduren. Elke leraar kreeg een stencil met de onderstaande tekst. Wij drukken hem hier af hopen dat u er in uw eigen school ook wat mee kunt aanvangen of dat hij u helpt om uw eigen didactiek op dit gebied voor uzelf te verduidelijken.

Klasseraden hogere cyclus.

Bespreking over de leerlingenschriften.

Doelstellingen van de bespreking:

1. De deelnemers verduidelijken voor zichzelf hun huidige didactiek inzake leerlingenschriften.
2. Ze nemen kennis van andere mogelijke opvattingen en methodes i.v.m. deze zaak.
3. Ze vernemen iets over de praktijk van hun collega's terzake.
4. Ze beslissen gezamenlijk en voor zichzelf of hun huidige aanpak verbeterd kan worden.

Gebruikte methode:

1. Deze bladen bevatten verderop een aantal nadenkvragen. Het is de bedoeling dat je dit blad ingevuld meebrengt naar de klasseraad op ...
2. Wij zullen ons daar op een nader af te spreken manier in groepjes verdelen en zo elkaars systeem leren kennen.
3. Tenslotte proberen we in een plenum conclusies te trekken en de opzet te evalueren.

Nadenkvragen.

A. Welke van de volgende onderwijsdoelstellingen streef jij na d.m.v. de leerlingenschriften? Nummer ze in volgorde van belangrijkheid (de belangrijkste 1 etc..., wat je niet van toepassing lijkt of niet nastrevenswaardig in jouw geval merk je met 0).

- a. de inspecteur / homologatiecommissie tevreden stellen.
- b. de leerlingen moeten materiaal hebben voor latere referentie (studie voor proefwerk, overhoring ...).
- c. de leerlingen moeten de lijn van een betoog leren volgen.
- d. de leerlingen dwingen tot luisteren en zo stil houden.
- e. ze moeten moeilijke gegevens letterlijk kunnen kopiëren.
- f. ze moeten leren synthetiseren, gegevens ordenen (bv. bij een klas-gesprek, onderwijsleergesprek ...).

- g. ze moeten leren tegelijk te schrijven en te luisteren.
- h. ze moeten de stof verwerken door ze " in de hand te krijgen ".
- i. ze moeten leren spontane, gesproken taal omzetten in complexe, conventionele geschreven taal.
- j. ze moeten zelfstandig werk kunnen leveren (toepassingen).
- k. ze moeten zelfstandig werk leveren als zelf synthetiseren, eigen experimenten en waarnemingen beschrijven, eigen interpretaties enz.
- l. ze moeten leren objectieve teksten schrijven.
- m. ze moeten achteraf zelfstandig de neerslag van de les kunnen noteren.

B. Op welke manier kunnen deze doelstellingen best worden gerealiseerd?
(Klasseren als A.)

- a. door te dicteren.
- b. door te laten kopiëren (van het bord, een boek).
- c. door permanent te laten noteren.
- d. door af en toe noteerpauzes te geven.
- e. door één leerling te laten noteren en na een tijd te laten dicteren aan de anderen.
- f. door de notities thuis te laten maken.
- g. door schema's van de leerstof te laten overschrijven, te dicteren.
- h. door stencils uit te delen.
- i. door fazen van persoonlijk werk in de les in te lassen.
- j. door het schema van de les op het bord te schrijven.
- k. door sleutelwoorden op het bord te schrijven.
- l. door moeilijke woorden op het bord te schrijven.
- m. door mee te delen dat wat men schrijft mee zal tellen voor het rapport.
- n. door thuis schema's te laten maken (bv. uit het boek).

C. Waar let je bij het nakijken van de schriften vooral op? Klasseer
(Klasseren als A.)

- a. spelfouten (ik wordt, conventionneel, konventioneel).
- b. taalfouten (bv. ze zijn niet akkoord).
- c. fouten tegen de zinsbouw (onlogische zinnen).
- d. gebruik van de juiste vaktermen i.p.v. alledaagse omgangstaal.
(bv. niet " hoeveel ze verdient hebben ", maar " de winst ".
niet " het feit dat het warmer werd " maar " de temperatuur-
stijging ").
- e. letterlijke overname van het bord, het boek.
- f. duidelijke presentatie, overzichtelijkheid.
- g. volledigheid.
- h. persoonlijkheid: creativiteit, kritische zin, originaliteit, rijkdom aan oplossingen ...
- i. netheid.
- j. correctheid van oefeningen enz ... ?
- k. bruikbaarheid voor latere referentie.
- l. andere (welke?).

- D. Wat doe je om de leerlingen te oefenen in het maken van notities?
(Klasseren als A.)
- a. voorbeelden, modellen van notities uitdelen en samen bespreken.
 - b. regelmatig nakijken en laten meetellen voor het rapport.
 - c. nakijken en met de klas bespreken.
 - d. nakijken en met individuele leerlingen bespreken.
 - e. tijdens de les regelmatig wenken geven voor het noteren.
 - f. rondwandelen en individuen helpen.
 - g. (een deel van) een les wijden aan " hoe maak ik notities voor dit vak? ".
 - h. de leerlingen schriften laten uitwisselen en met elkaar laten bespreken.

E. Wat valt bij het nakijken van de schriften vaak mee/ tegen?

- a. de bruikbaarheid ervan.
- b. de taal.
- c. de presentatie.
- d. mijn lessen.
- e. hun gebrek aan doorzicht.
enz...

Resultaten.

Het eerste wat ons weer opviel was het grote verschil tussen de praktijk van de leraars en de grote verschillen in doelstelling tussen de vakken. Dat hierover wat duidelijkheid en wederzijds begrip kwam, was alleen al de moeite waard. En wat vooral bleek: bij welk stuk van zijn pels je de kat ook oppakt, het hele beest komt mee. Of duidelijker: zelfs een detailpunt als dit blijkt al gauw fundamentele onderwijsvragen op te roepen. Je kunt ze toch niet uit de weg gaan en dan is een concreet punt als dit wel een goede invalshoek.

R. Roger

Tweedekansonderwijs in Antwerpen.

In Leuven bestaat sinds januari '80 tweedekansonderwijs. Ook in Antwerpen wil een groep mensen hiermee beginnen. Ze willen zich richten tot volwassenen met een vorm van ontraditioneel onderwijs, dat voor sommigen kan voorbereiden op de centrale examencommissie (lager en hoger secundair), voor anderen een "algemene vorming" zou zijn.

De initiatiefnemers zoeken nog een aantal progressieve, gemotiveerde leerkrachten die bereid zijn om gratis twee uur per week les te geven in deze volwassenenschool.

Geïnteresseerde VON-leden kunnen hun naam opgeven bij Mattie De Ryck of Linde Dedrie, werkgroep tweedekansonderwijs, Consciencestraat 46, 2000 Antwerpen.
